

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ІНІК

Оксана КОВАЛЬ
«29» вересня 2023р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ІНІНОТ

Святослав ПИТЕЛЬ
«29» вересня 2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

В. о. проректора з
науково-педагогічної роботи
Віктор ОСТРОВЕРХОВ
«29» вересня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни «Галузеві сфери медіації: сім'я, робота, бізнес, менеджмент»
ступінь вищої освіти – магістр
галузь знань – 05 Соціальні та поведінкові науки
спеціальність – 053 Психологія
освітньо-професійна програма – «Психологія перемовин та медіація»

кафедра психології та соціальної роботи

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. (год.)	ІРС (год.)	Тренінг, КПЗ (год.)	Самост. робота студ. (год.)	Разом (год.)	Залік (сем.)
Денна	1	2	30	15	5	6	94	150	2
Заочна	1	2	8	4	-	-	138	150	2

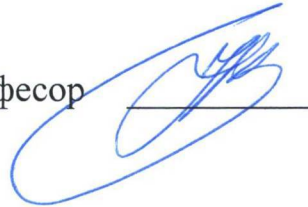
29.09.2023

Робочу програму склав:

Професор, керівник школи перемовин та медіації навчально-наукового інституту комунікацій, **Ян ван Звітен**

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри психології та соціальної роботи, протокол № 3 від «29» вересня 2023 р.

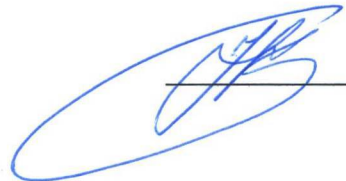
Завідувач кафедри психології та соціальної роботи, д.психол.н., професор

Андрій ГІРНЯК

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності «Психологія» протокол № 2 від «29» вересня 2023 р.

Керівник групи забезпечення спеціальності д.психол.н., професор

Андрій ГІРНЯК

Гарант ОП «Психологія перемовин та медіація» д.психол.н., професор

Сергій ШАНДРУК

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ “ Галузеві сфери медіації: сім’я, робота, бізнес, менеджмент ”

1. Опис дисципліни „ Галузеві сфери медіації: сім’я, робота, бізнес, менеджмент ”

Дисципліна “ Галузеві сфери медіації: сім’я, робота, бізнес, менеджмент ”	Галузь знань, спеціальність,ОПП, СВО	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 5	Галузь знань 05 – “Соціальні та поведінкові науки”	Статус дисципліни вибіркова Мова навчання англійська
Кількість залікових модулів – 3	Спеціальність 053 –“ Психологія”	Рік підготовки: <i>Денна – 1</i> <i>Заочна – 1</i> Семестр: <i>Денна – 2</i> <i>Заочна – 2</i>
Кількість змістових модулів – 3	Освітньо професійна програма – «Психологія перемовин та медіація»	Лекції: <i>Денна – 30 год</i> <i>Заочна – 8 год</i> Практичні заняття: <i>Денна – 15 год</i> <i>Заочна – 4 год</i>
Загальна кількість годин – 150	Ступінь вищої освіти – магістр	Самостійна робота: <i>Денна – 94 год</i> <i>Заочна – 138 год</i> Тренінг, КПЗ – 6 год Індивідуальна робота – 5 год
Тижневих годин: 2 семестр – 12,5 год, з них аудиторних - 3 год		Вид підсумкового контролю – залік

2. Мета і завдання вивчення дисципліни “ Галузеві сфери медіації: сім’я, робота, бізнес, менеджмент ”

2.1. Мета вивчення дисципліни.

Метою дисципліни «Галузеві сфери медіації: сім’я, робота, бізнес, менеджмент» є формування у студентів основ стратегії співпраці з людьми в конфліктах і суперечках та навичок посередництва у конфліктних ситуаціях

2.2. Завдання вивчення дисципліни:

- 1) формування у студентів готовності встановлювати відносини співпраці в конфліктах;
- 2) формування навички аналізу конфліктних ситуацій;
- 3) засвоєння ефективних прийомів посередництва в конфлікті.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль I. Загальні відомості про медіацію

Тема 1. Загальні положення про медіацію (посередництво)

Історія розвитку інституту медіації. Поняття медіації. Види медіації. Принципи медіації. Сфера застосування медіації. Правове регулювання медіації.

Тема 2. Процедура медіації

Початок процедури медіації. Етапи медіаційної процедури. Проведення процедури медіації. Припинення процедури медіації. Сепаратні зустрічі. Договори за результатами медіації.

Тема 3. Навички медіатора

Комунікативні навички (активне слухання, перефразування, резюмування, запитання, розвиток ідеї, нейтральна мова). Нейтральність. Безоцінюваність. Ведення процедури.

Змістовий модуль II. Прикладна конфліктологія

Тема 4. Аналіз конфлікту (картографія)

Підходи до аналізу конфліктів. «Історична» карта. «Фотографія конфлікту». Картографія конфлікту Корнеліуса-Фейра.

Тема 5. Позиції, інтереси та потреби у конфлікті.

Позиції, інтереси та потреби - співвідношення та місце у конфлікті. Модель «Цибулина». Двовірна модель стратегій поведінки особистості в конфліктній взаємодії за К. Томасом і Р. Кілменом

Змістовий модуль III. Медіація в різних сферах суспільного життя

Тема 6. Медіація в цивільному, господарському, кримінальному та адміністративному судочинстві (загальний огляд сучасної світової та вітчизняної практики)

Медіація на стадії провадження у справах до судового розгляду. Медіація під час судового розгляду. Медіація під час апеляційного і касаційного провадження. Медіація у виконавчому провадженні. Примирення в адміністративному процесі. Угода про примирення між потерпілим та підозрюваним чи обвинуваченим в кримінальному процесі.

Тема 7. Сімейна медіація

Психологічна та правова специфіка сімейної медіації. Підготовка сімейного медіатора. Використання психологічних прийомів. Захист прав дитини.

Тема 8. Медіація у бізнесі. Медіація в трудових спорах.

Розв'язання бізнесових суперечок за допомогою медіації. Світова практика. Збереження партнерських зв'язків у бізнесі. Процес управління трудовими спорами. Урегулювання трудових спорів шляхом медіації.

4. Структура залікового кредиту з дисципліни “ Галузеві сфери медіації: сім'я, робота, бізнес, менеджмент ”

денна форма навчання

Перелік тем	Кількість годин					
	Лекції	Практичні	СРС	ІРС	Трнінг, КПЗ	Контрольні заходи
Змістовий модуль 1. Загальні відомості про медіацію						

Тема 1. Загальні положення про медіацію (посередництво)	4	2	12	2	2	Поточне опитування, реферати, тестування
Тема 2. Процедура медіації	4	2	12			
Тема 3. Навички медіатора	2	2	12			
Змістовий модуль 2. Прикладна конфліктологія						
Тема 4. Аналіз конфлікту (картографія)	4	2	12	1	2	Поточне опитування, реферати, тестування
Тема 5. Позиції, інтереси та потреби у конфлікті.	4	2	11			
Змістовий модуль 3. Взаємодія стресостійкості з емоційним інтелектом						
Тема 6. Медіація в цивільному, господарському, кримінальному та адміністративному судочинстві (загальний огляд сучасної світової та вітчизняної практики)	4	2	12	2	2	Поточне опитування, реферати, тестування
Тема 7. Сімейна медіація	4	2	11			
Тема 8. Медіація в бізнесі. Медіація в трудових спорах.	4	1	12			
Разом	30	15	94	5	6	
Вид підсумкового контролю	залік					

Структура залікового кредиту з дисципліни “ Галузеві сфери медіації: сім’я, робота, бізнес, менеджмент ”

заочна форма навчання

Перелік тем	Кількість годин		
	Лекції	Практичні	СРС
Тема 1. Загальні положення про медіацію (посередництво)	2	2	17
Тема 2. Процедура медіації	-	-	17
Тема 3. Навички медіатора		-	17
Тема 4. Аналіз конфлікту (картографія)	-	-	17
Тема 5. Позиції, інтереси та потреби у конфлікті.	2	2	17
Тема 6. Медіація в цивільному, господарському, кримінальному та адміністративному судочинстві (загальний огляд сучасної світової та вітчизняної практики)	2	-	17
Тема 7. Сімейна медіація	-	-	18
Тема 8. Медіація в бізнесі. Медіація в трудових спорах.	2		18
Разом	8	4	138
Вид підсумкового контролю	залік		

5. Тематика практичних занять.

Практичне заняття № 1

Тема. . Загальні положення про медіацію (посередництво)

Мета: сформувати установку на усвідомлення студентами актуальності цієї навчальної дисципліни.

Питання до семінару

Історія розвитку інституту медіації. Поняття медіації. Види медіації. Принципи медіації. Сфера застосування медіації. Правове регулювання медіації.

Практичне заняття № 2

Тема. Процедура медіації

Мета: сформувані у студентів розуміння про процедуру медіації.

Питання до семінару

Початок процедури медіації. Етапи медіаційної процедури. Проведення процедури медіації. Припинення процедури медіації. Сепаратні зустрічі. Договори за результатами медіації.

Практичне заняття № 3

Тема. Навички медіатора

Мета: розвинути у студентів уміння ефективно застосовувати навички медіатора

Питання до семінару

Комунікативні навички (активне слухання, перефразування, резюмування, запитання, розвиток ідеї, нейтральна мова). Нейтральність. Безоцінюваність. Ведення процедури.

Практичне заняття № 4

Тема. Аналіз конфлікту (картографія)

Мета: ознайомити майбутніх фахівців з особливостями, стратегіями та аналізом конфлікту.

Питання до семінару

Підходи до аналізу конфліктів. «Історична» карта. «Фотографія конфлікту». Картографія конфлікту Корнеліуса-Фейра.

Практичне заняття № 5

Тема. Позичії, інтереси та потреби у конфлікті.

Мета: Більш детальне вивчення матеріалу теми, його систематизація та краще розуміння.

Питання до семінару:

Позичії, інтереси та потреби - співвідношення та місце у конфлікті. Модель «Цибулина». Двомірна модель стратегій поведінки особистості в конфліктній взаємодії за К. Томасом і Р. Кіллменом

Практичне заняття № 6

Тема. Медіація в цивільному, господарському, кримінальному та адміністративному судочинстві (загальний огляд сучасної світової та вітчизняної практики)

Мета: Зв'язування на теоретичному та практичному рівні знань медіацію в цивільному, господарському, кримінальному та адміністративному судочинстві

Питання до семінару

Медіація на стадії провадження у справах до судового розгляду. Медіація під час судового розгляду. Медіація під час апеляційного і касаційного провадження. Медіація у виконавчому провадженні. Примирення в адміністративному процесі. Угода про примирення між потерпілим та підозрюваним чи обвинуваченим в кримінальному процесі.

Практичне заняття № 7

Тема. . Сімейна медіація

Мета: Зв'язування на теоретичному та практичному рівні знань у сімейній медіації.

Питання до семінару

Психологічна та правова специфіка сімейної медіації. Підготовка сімейного медіатора. Використання психологічних прийомів. Захист прав дитини.

Практичне заняття № 8

Тема. Медіація у бізнесі. Медіація в трудових спорах.

Мета: Зв'язування на теоретичному та практичному рівні знань у медіації бізнесу.

Питання до семінару

Розв'язання бізнесових суперечок за допомогою медіації. Світова практика. Збереження партнерських зв'язків у бізнесі. Процес управління трудовими спорами. Урегулювання трудових спорів шляхом медіації.

Заочна форма

Практичне заняття № 1

Тема. Загальні положення про медіацію (посередництво)

Мета: сформуванню установку на усвідомлення студентами актуальності цієї навчальної дисципліни.

Питання до семінару

Історія розвитку інституту медіації. Поняття медіації. Види медіації. Принципи медіації. Сфера застосування медіації. Правове регулювання медіації.

Практичне заняття № 2.

Тема. Позичії, інтереси та потреби у конфлікті.

Мета: Більш детальне вивчення матеріалу теми, його систематизація та краще розуміння.

Питання до семінару:

Позичії, інтереси та потреби - співвідношення та місце у конфлікті. Модель «Цибулина». Двовірна модель стратегій поведінки особистості в конфліктній взаємодії за К. Томасом і Р. Кілменом

6. Комплексне практичне індивідуальне завдання

Методичні поради щодо виконання КПЗ

КПЗ виконується студентами у формі написання реферату. Написання і захист реферату є важливою формою самостійної навчальної діяльності студентів.

У «Глумачному словнику української мови» дається таке визначення: «Реферат (від лат. Referrate – доповідати, повідомляти) – 1) короткий усний або письмовий виклад наукової праці, результатів наукового дослідження, змісту книги, статті та ін.; 2) доповідь на будь-яку тему, написана, зроблена на основі критичного огляду літературних та інших джерел». У зв'язку з цим навчальний реферат – це самостійна творча робота студента, що засвідчує його знання соціологічної літератури з цієї теми, розуміння основних підходів до вирішення наукової і практичної проблеми, а також відображає власні професійні погляди майбутнього фахівця і демонструє його вміння усвідомлювати особливості соціальної дійсності на основі теоретичних знань.

Написання реферату – це творчий процес, до того ж з'являється чудова нагода для наукового самовираження і самоствердження перед однокурсниками і викладачем. Тому, перш ніж братися за реферат, спочатку важливо розібратися, яку справжню мету Ви ставите перед собою (повідомити інших про свої оригінальні ідеї, повправлятися в написанні наукових текстів тощо).

У процесі роботи над рефератом можна виділити чотири етапи:

Вступний – вибір теми, складання списку літератури для опрацювання, початок її вивчення, розробка плану і написання вступу.

Основний – детальне опрацювання літератури, робота над змістом і висновками реферату.

Прикінцевий – оформлення реферату, самокритична оцінка його змісту і виправлення виявлених недоліків.

Захист реферату (під час семінарського заняття, на студентській конференції).

При написанні реферату слід врахувати такі вимоги.

Структура реферату містить такі елементи:

- титульна сторінка;
- план;
- вступ;
- основна частина (розділи, пункти і підпункти);
- висновки;
- список використаних джерел;
- додатки.

Правила оформлення використаної літератури

У рефераті відомості про використане першоджерело (бібліографічний поклик) подають після цитати у квадратних дужках: спочатку вказують номер джерела зі списку використаної літератури, а потім через кому – сторінку (сторінки) у тексті оригіналу. Вимоги до оформлення реферату

- набір тексту здійснюється стандартним 14 шрифтом Times New Roman;
- назви розділів краще набирати 14-им шрифтом (усі великі напівжирні), а пункти і підпункти виділяти напівжирним курсивом;
- міжрядковий інтервал – 1,5;
- відступ в абзацах – 1,25 см;
- текст реферату необхідно друкувати, залишаючи береги таких розмірів: лівий – 25 мм, правий – 15 мм, верхній – 20 мм, нижній – 20 мм;
- нумерація сторінок зверху посередині;
- обсяг реферату – 15-20 сторінок.

Робота оцінюється за 100-бальною шкалою, а також визначається підсумкова оцінка (як середня арифметична із проміжних оцінок).

КПЗ виконується у формі аналізу та інтерпретації літературних джерел.

Варіанти тем:

Варіанти КПЗ

1. Психологічний вплив конфлікту на особистість та групу.
2. Розв'язання бізнесових суперечок за допомогою медіації.
3. Правове регулювання медіації в Україні.
4. Медіація у Сполучених Штатах Америки.
5. Медіація у Великобританії.
6. Медіація в Нідерландах.
7. Медіація в Австрії.
8. Медіація в Італії.
9. Медіація у Франції.
10. Розвиток медіації в Україні.
11. Психологічні аспекти посередницької діяльності.
12. Ненасильницьке вирішення сусідських суперечок.
13. Виховні та психологічні аспекти застосування медіаційних практик.
14. Розмежування медіації, позовного судочинства та інших альтернативних методів залагодження конфліктів
15. Основні засади медіації та різноманітні медіаційні підходи
16. Огляд сфер використання медіації
17. Вимоги до медіатора
18. Завдання медіатора
19. Поведінка медіатора
20. Етичне саморозуміння медіатора
21. Концепції прощення
22. Переваги і недоліки методу медіації
23. Принципи процесу медіації
24. Міждисциплінарні знання як складова медіації
25. Позиції стосовно інтересів
26. Детальний опис етапів медіації договір про медіацію початковий етап збір матеріалу (огляд наявного стану і підбір тем) дослідження інтересів
27. Особливості різних сеттінгів у медіації
28. Індивідуальні розмови
29. Основи комунікації: активне слухання парафразування прийоми постановки питань
30. Бізнес-медіація як організований процес, де дві або більше сторони добровільно вирішують свій спір за допомогою посередника, яким є бізнес-медіатор

31. Сімейна медіація як позасудова, добровільна, конфіденційна процедура для врегулювання або запобігання конфліктам (спорам) між членами сім'ї
32. Медіація в трудових спорах як процес управління трудовими спорами, що дає змогу запобігти конфлікту чи вирішити його завдяки залученню посередника (медіатора), який є неупередженим і не має права приймати рішення за сторони, але гарантує спілкування між роботодавцем та працівником і по суті приводить до відновлення соціального зв'язку та пошуку вирішення проблеми.

7. Тренінг з дисципліни

Тренінг «ДОСТУПНО ПРО МЕДІАЦІЮ»

Мета тренінгу: надати можливість учасникам отримати знання про основи роботи з конфліктом та про процес медіації; відпрацювати отримані знання на практиці; поглибити співпрацю юридичних клінік між собою.

Після тренінгу учасники знатимуть: загальні поняття про конфлікт, що таке медіація, принципи медіації, хто може бути учасником процесу медіації, якими компетенціями, повинен володіти медіатор, який спір є медіабельним, етапи процедури медіації

Після тренінгу учасники вмітимуть:

аналізувати конфлікт визначати чи може даний конфлікт (спір) бути вирішеним за допомогою медіації визначати позиції, інтереси, потреби сторін конфлікту вирішувати спір за допомогою технік медіації

Модель навчання: Модель залученого навчання шляхом проведення інтерактивного тренінгу

8. Самостійна робота студентів

Для успішного вивчення і засвоєння дисципліни «Галузеві сфери медіації: сім'я, робота, бізнес, менеджмент» студенти повинні володіти значним обсягом інформації, частину якої вони отримують і опрацьовують шляхом самостійної роботи. Самостійна робота полягає в опрацюванні сучасної навчальної і наукової фахової літератури.

№ п/п	Пропонована тематика
1	Загальні положення про медіацію (посередництво)
2	Процедура медіації
3	Навички медіатора
4	Аналіз конфлікту (картографія)
5	Позиції, інтереси та потреби у конфлікті.
6	Медіація в цивільному, господарському, кримінальному та адміністративному судочинстві (загальний огляд сучасної світової та вітчизняної практики)
7	Сімейна медіація
8	Медіація в бізнесі

9. Методи навчання

У навчальному процесі застосовуються: лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота, індивідуальна робота, метод опитування, тестування, ситуативне моделювання, ділові ігри, виконання КПЗ, підготовка і презентація проектів.

10. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни “ Галузеві сфери медіації: сім’я, робота, бізнес, менеджмент ” використовуються наступні засоби оцінювання навчальної роботи студентів за 100-бальною шкалою та методи демонстрування результатів навчання:

- стандартизовані тести;
- поточне опитування;
- залікове модульне тестування та опитування;
- аналітичні звіти, реферати, есе;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- оцінювання результатів КПЗ;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;

11. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання усіх видів завдань студентами і проведення контрольних заходів встановлюють конкретні терміни. Перескладання модулів проводиться в установленому порядку.

Політика щодо академічної доброчесності. Списування під час проведення контрольних заходів заборонені. Під час контрольного заходу студент може користуватися лише дозволеними допоміжними матеріалами або засобами, йому забороняється в будь-якій формі обмінюватися інформацією з іншими студентами, використовувати, розповсюджувати, збирати варіанти контрольних завдань.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов’язковим. За об’єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в дистанційній формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції інституту.

12. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Галузеві сфери медіації: сім’я, робота, бізнес, менеджмент» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3
30%	40 %	30 %
1. Усне опитування під час занять (3 тем по 5 балів = 15 балів). 2. Письмова робота 85 балів	1. Усне опитування під час занять (5 тем по 5 балів = 25 балів). 2. Письмова робота = 75 балів	1. Написання КПЗ, яке включає: виконання медіаційних методик, аналіз та інтерпретація емпіричних даних, оформлення роботи згідно вимог = 60 балів 2. Захист КПЗ = 30 балів 3. Оцінка за тренінг =10 балів

Шкала оцінювання:

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	Відмінно	A (відмінно)
85-89	Добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	Задовільно	D (задовільно)

60-64		Е(достатньо)
35-59	Незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

13. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№ п/п	Найменування	Номер теми
1	Мультимедійний проектор	1-8
2	Проекційний екран	1-8
3	Комунікаційне програмне забезпечення (Google Chrome, Firefox)	1-8
4	Наявність доступу до мережі Інтернет	1-8
5	Персональні комп'ютери, ноутбук.	1-8
6	Комунікаційне програмне забезпечення (Zoom) для проведення занять у режимі он-лайн (за необхідності)	1-8
7	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за необхідності)	1-8
8	Програмне забезпечення: ОС Windows	1-8
9	Інструменти Microsoft Office (Word; Excel; Power Point і т. і.)	1-8

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

- Європейський кодекс поведінки для медіаторів. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.bassistov.org/code_of_conduct.htm.
- Про медіацію: Закон України від 16 листопада 2021 року № 1875-IX. Відомості Верховної Ради. 2022. № 7. Ст. 51.
- Проект Закону про медіацію. № 3504 від 19.05.2020. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=68877 (дата звернення 20.01.2023).
- Богданов С., Єрмоменко Г. Що таке сімейна медіація? / С. Богданов, Г. Єременко [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ukrmediation.com.ua/ru/useful_information/articles/?pid=1018
- Білик Т. Про сімейну медіацію / Т. Білик [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.metida.kiev.ua/ua/about_mediation/ Бортнікова А.Г. Правові засади застосування медіації як способу вирішення публічно-правових спорів : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2019. 286 с.
- Вирішення конфліктів в освітньому середовищі із застосуванням примирних процедур в онлайн-форматі/ Андрєєнкова В. Л., Мотилук М. О. – К.– 2023. – 44 с.
- Гусєва К., Проценко Д. Як, коли, де працює діалог? : Практичний посібник, 2019. – 52 с. Режим доступу: <https://www.osce.org/files/f/documents/3/c/422822.pdf>
- Гусєв А.І. Технології когнітивно зорієнтованого спілкування // Соціальний конфлікт: інноваційні комунікативні технології врегулювання: практичний посібник [Г. М. Бєвз, І. В. Петренко, А. І. Гусєв, В. І. Давидов, О. В. Івачевська, Н. С. Малєєва, О. Г. Цукур] / за наук. ред. Г. М. Бєвз, І. В. Петренко; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології, 2020. – С. 78-91. Режим доступу: <https://ispp.org.ua/2020/11/17/praktichnij-posibnik-socialnij-konfliktinnovacijnikomunikativni-texnologii%D1%97-vregulyuvannya/>

9. Єрмоєнко Г. Медіація як спосіб вирішення суперечок / Г.І. Єрмоєнко [Електронний ресурс]. – URL: [http:// innovations. com.ua /uk/interview/6/39/374](http://innovations.com.ua/uk/interview/6/39/374)
10. Жаклін Моріно. Гуманістична медіація: ще один погляд у майбутнє. Видавництво — Видавництво Ростислави Бурлаки. 2022 р. 169 с.
11. Практичне застосування медіації: практично-методичний посібник викладача / укл.: В. Канєвська, К. Наровська. Київ, 2016. URL: http://www.fair.org.ua/content/library_doc/Curriculum_Mediation_print.pdf
12. Фішер Р., Юрі У., Петтон Ю. Шлях до Так. Як вести переговори, не здаючи позицій. Київ : Основи, 2016. 220 с.
13. Лєко Б., Чуйко Г. Медіація: підручник. Чернівці: Книги– XXI, 2014. 520 с. 17.
14. Мазаракі Н. А. Медіація в Україні: теорія та практика: монографія. Київ : Інститут законодавства ВР України, 2018. 276 с.
15. Bergmann J. Same Table, Different Menus? A Comparison of UN and EU Mediation Practice in the Kosovo-Serbia Conflict. J. Bergmann. International Negotiation. 2018. № 23 (2). P. 238-257.
16. Rory Macmillan. A Practical Guide for Mediators. Macmillan Keck. Attorneys & solicitors. 2019. 92 p.
17. Jonathan Dingle, John Sephton Practical. Mediation: A Guide for Mediators, Advocates, Advisers, Lawyers and Students in Civil, Commercial, Business, Property, Workplace, and Employment Cases Paperback. 2018.
18. Shreya Sukhtankar, Jay Kakani. Mediation: A Peacemaking and Peacekeeping Tool in International Relations. October 2020.